

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гээтхалэм
кыщегэжьагъзу кыдэклы

№ 92 (21105)

2016-рэ ильэс

МЭФЭКУ
ЖЬОНЫГЬУАКІЭМ и 26-рэ

кыхэтутыгъэхэр ыки
нэмэгдэхэд
тисайт ижүүлэвэцтых
WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъээзет

Адыгейим и Лышъхъэ хэлэжьагъ

Тэхүтэмыкье районым ит псэуплэу Яблоновскэм цыифхэр зыщыпсэухэрэе микрорайонуу илээм полицием иучасткэ пункт мэфэкл шыкэм тетэу кыщизэуягъ. Адыгейим и Лышъхъэу Тхъакууцинэ Аслын аш хэлэжьагъ. Джаш фэдэу Адыгэ Республикаам хэгээгүү клоцлофхэмкэ иминистрэу Александр Речицкэр, Тэхүтэмыкье районым ипащэу Шхъэлэхьо Азмэт, МВД-м Тэхүтэмыкье районымкэ иотдел ипащэу Пышдатэко Юрэ, полицием иофышэхэр, Яблоновскэм ёыпсэухэрэр аш хэлэжьагъ.

Адыгейим и Лышъхъэ къээрэгүй-игъэхэм шуфэс къарихыг ыки цыифхэм полицием зыфагъэзэнэм иамал ял-нымкэ мы иофхэмбээм имэхъанэ хигъенуунфыкыгъ.

— Цыифхэр бээджэшлагъэхэм ашчыумэгъэнхэмкэе республикэм программэ гээнэфагъэхэр ёызэштуухых, тэри непэ тэхэлэжьээрэе иофхэмбээр ахэм зыкэ ашыщ. Тэхүтэмыкье районым аперэу ар ёытэгъэфедэ, цыифхэр зыщыпсэухэрэе районым опорнэ пункт кыщизэуягъ. Тапэкэ нэбгырэ пчагъэу чыпэхэм ашчыпсэухэрэм ялтыгъэу полицием иучасткэ пунктхэр ашызехат-щэхээ тшыщт. Аш гугъаплэ кьеты хэбээкууонгъэхэр нахь макэ хүнхэмкэ ыки шуагъэу иофхэмбэхэм кьатыщтын бэкэ хэхъошт, — кыхигъэштигъ Тхъакууцинэ Аслын.

Адыгэ Республикаам хэгээгүү клоцлофхэмкэ иминистрэу Александр Речицкэм кызызериуагъэмкэ, непэрэ хуугъэ-

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

шагъэр республикэм игъэцэклэхэе хабзэрэе полициемрэ язэдэлжээнэгъэ гээ-пүтэгэнымкээ мэхъянэшхо зилэ льэбэ-кью щит. Ведомствэр хязыр хэбзэхуумэктэ кулькухэм іэпүлэгэу ятыгъэнэмкээ иофшэнэ тапэкэ льигъэ-котэнэу. Мы льэхъэнэ благьэхэм псэуплэу Яблоновскэм полицием иучасткэ пунктигы джыри кыщизэуягъ.

Республикэм ипащэхэм ыки МВД-м илъялохэм кыхагъэштигъ хьатырэу унэр полицием ыгъэфедэнэм иамал къязытыгъэ пащхэрэу псөолъяшынэм фэгээзагъэу щитхэм зэрафэрэзэхэр.

Кызызирахыгъэ офисым участкэмкээ уполномочнитумэ иоф щашшэйт. Ахэм узерафытеошт телефонхэмрэ цыифхэр зыщырагъэблэгъэштхэ мафхэмрэ чэхэгъум дэж тетхагъэх.

Участкэ пунктыгъэм кыфагъээзгэшт нэбгырэ мини 9 фэдиз зыщыпсэурэ микрорайоныр.

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Дин Иофыгъохэм атегуущыагъэх

Адыгейим ыки Пышээ шьолъырым ашчыпсэурэ быслыимэнхэм я Диндэлэжьаплэ тыгъуасэ кыщизэуягъыгъ имамхэм, ефэнхэм яшэнэгъэхэм ахэгъэхъогъэнэмкэ курсхэр. Аш рагъэблэгъагъ Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу Тхъакууцинэ Аслын. Иофыгъохъаэз зытегуущыагъэхэр зидунаи зыхъожьыгъэм ифэл-фашишэхэм ягъэцэклэнкэ шапхъэхэр ары.

Адыгейим ыки Пышээ шьолъырым ашчыпсэурэ быслыимэнхэм ямуфтиуу Къэрдэнэ Аскэрбый кызызериуагъэмкэ, илъяс къэс мыш фэдэе курсхэр зэхажжэх. Ислыам диним иофыгъохэм атегуущыагъэх, шэныгъуу алэклэхэм ахагъахь. Мыгъэрэ иофхэмбээр хадээм ифэл-фашишэхэм ягъэцэклэн ыки ныбжыкъэхэр терроизмэрэ экстремизмэрэ ашы-

ухумэгъэнхэм афэгъэхыгъ. Адыгэ Республикаам и Лышъхъэу сид фэдэрэе лъэнэйкъоки динлэжхэм іэпүлэгэу къафхъурэм, ягумэгъохъэр зэхэзшишэхэрээм зэрэфэрэзэхэр А. Къэрданэм кыгууагъ. Джаш фэдэрэ УФ-м и Президент иунашьокэ орденэу «За заслуги перед Отечеством» зыфилоу я III-рэ степень зилэр кызыфагъэшшо-

шагъэ Тхъакууцинэ Аслын къээрэуягъэхэр фэгушуагъэх, гүшүэ дэхабэ пагъохыгъ.

Диним епхыгъэ гумэкыгъоу, зэмээзэгъынгъэу ёылэхэр дэгээзэжыгъэнхэ зэрэфэр кыгууагъ АР-м и Лышъхъэ. Анахь шхъаэу зигугуу кышишыгъэхэм ашыщ тигъогхэм къатеххъэрэ хуугъэшлагъэхэм ныбжыкълабэ зэрхэгкүйадэрэр. Ар дэгээзэжыгъэнэр пстэуми явшээрэйл шхъаэу ылъытагъ.

— Хадээм ифэл-фашишэхэм ягъэцэклэн ышиштигъэ шэпхъэ гээнэфагъээ пылын фае. Ашкэ динлэжхэм азыфагу зэгүрэ-лонигъэ ыки зыкыныгъэ ильынэм мэхъянэшхо ил. Мэфэ тлокитлур, илъяс

ианэр пшын фаемэ, хъауми пшынэу щымытмэ цыифхэр егъэгумэкъях. Джаш фэдэрэу хадээр дахы зыхъукэе ефэндэр адыгабзэклэе арапыбзэклэ Тхъэм ель-иун фая? Сэ сишюшыкъэ, динлэжым кыйорэ гүшүэхэр цыифхэм къагуруонхэ фае. Тэ зэклэми тыадыг, арышь, тишиэн-хабзэхэри, тыйзи, тикультури къэтихумэнхэм тынаэ тетын фае, — кыгууагъ Тхъакууцинэ Аслын.

Диндэлэжьаплэ зэхищэгъэ курсхэр мэфитло клощтых, аш нэбгырэ 45-рэ хэлажэх. Иофхэмбээр заухырэ ужым динлэжхэм яшэнэгъэхэм зэрахагъэхъуагъэр зеритхэгъэ сертификатхэр аратыжыщых.

ТХАРКЬОХЬ
Адам.

Цыфмэ афапшэрэр кіодырэп

А хъэльэкьое бжыхъэпэ чадырхыр непи синэгу зэрэклээт. Дунаир тигтээпсышо, сикъоджэ клас иорд мэкъамэхэр жынччэу кыщэтэмамэх. Еджапэр піоныш, шыгъакэ, тоо зэтет, тегтээпсыхагъаэу кіэрэкэ дэд. Кіэрэкэ шылыкъакэ уемыщч, Теуцож Цыгъо зеритихытгъеу, «ишханыгъупчэхэр лягэу ітгъэх». Марыш, зи арыхэл кыафэнэжыгъэр, ипччэхэм зыкъизэуаубъукыщ.

Мыгчадыжым еджэнэйр езыжъэжъхэрэм, анахъэу еджаплэм пэхъэрэ кіэлэцыкъухэм, ныхэм, тыхэм — зэклем ягушогъошху. Хъау, сазэрхапльэрэмкэ, еджапэр зищипаклохэм тэктэ запытыло, умышлэрэм кыбырыль портфельхэр къяхъылэкъырэм фэдэу, хъау, хъекіешху кыафекуа гъэмэ ащукытэх піонэу.

Сэри «апэрхэм» сахэт, зимышэжъеу сугу мэльепэрэ, гушом сиззредзэжы. «Мощ фэдэ еджэпэ шлагъор училэ дэтыштмэ!» — сихъапсэ сибгъегу кыдэджыкыгъ. Ардэдэми ліаштэгъуныкъом ехъуке узкібажьмэ, апэм чыиф игэ лъхъэнчэ цыкъоуп апэрэ хъарыфхэр зищисагъэштэгъагъэр, нэужум мэштэ кіэнжъэу еджэнэйр кызыщисухыгъагъэр мо чырбыш шьолу дэхшхом чыжъэкэ кыпкырыгъыгъех. Нэфыпсыгъех зышопагэхэу, moy зышшошыжъхэу.

А бжыхъэпэ мэфэ шагъом лентэ плъыжыр зэпиупки, Тхъакушинэ Аслъан шенгъэм игъогуке хъэльэкъуаэм кыафыззуихыгъ. Мы си хъатыпхэм хъакэ къекуагы, нэмикэу къеолагы, чылэм щыщ нэжъ-лужъ тъашуагы ажэ дэфэжыгъэп: гүшүэ дахеу, «тхъауэгъесу» хъохъоу, кыбыл, гукъинжъ хъунэу хъугъешлагъем кыраполагъэр бэ дэд.

Сэри чылэм сищыща, нэужум екъурабгъо такъикъ горэм, сифэрэзэу хъекіешхом пытэу-пытэу ылапе сиубытызэ, сишиыпкы сисэмэркъеу зэхэтэу — Аслъанрэ сэрыре ныбдэгъуныгъэ-гүфэбэнэгъэр тазыфагу зызффидэлтир ліаштэгъуныкъом илэгъо-блэгъуэшт — эзклем зэхахэу къесуяу: «Аслан Китович, а еджаплэм иухыхын о кызэрхтэфэжъыщтм сенгэуэгъагъ!» Зытетыр плюштмэ, пэсөлъакъем ишын разгъэжъагъа, хагъэкыгъэ шлагъо щымышэу охтэ шууклае тештэгъигъагъ.

Мы пстэури сугу къэзгъекыжъигъэр Адыгэим и Лышхъэу Тхъакушинэ Аслъан орденэу «За заслуги перед Отечеством» зыфилоу я III-рэ степень зиэр кыфагъэшшошагъ» зышхъэу мы блэкъигъэ гүубджым «Адыгэ маекъэм» кыхиутыгъэ стяяр ары. Сатыриш ашкыхэсхыщт: «Іофшэнэмкэ гэхъягъаэу ышыгъэхэм ыкыл ильсэбэхэу тэтээгъынэу Тхъашхом сильтээ. ЦУЕКЬО Юныс. Народнэ тхакъ.

ишыыпкъэж. Пыкыгъэ ліаштэгъум ия 60-рэ ильэсхэм Мыекъопэ къэлэ ПТУ-у N17-м лэжъекло лягъор Аслъан кызызэрэцьиргъэжъагъэм сэри шыхъат сиғхъун слъэкыщ.

Іофхъэбэшшу тхъапш зэшшохыгъэ хъугъэу зигугуу къэпшын пльэкыщтыр: тисымэджехэр, поликлиникэхэр гурчлэхэшхэр, республикэ стадионыр умышлэжъинэу зэтегъэпсыхъагъэ... Гъюгхэр, тротуархэр асфальткэлэ аплкэх...

Арышь, сэркэ зыфедэ къэмыхъугъэ къэбар гүшогъошху! Сэ симызэкъонэу къысшошы. Аужырэ ильэсхэм хэпшыкъеу республикэм икъалэхэр, район гупчэхэр, анахъэу тикъэлэ шхъаэ, кіэракъе, тегтээпсыхагъэ мэхъух. Фэшьош шылыкъеу Лэжъэкъошхом. Урысые къэралыгъом тын ляппэу къыфигъэшшошагъэр. Тэ, адигэ лъэлкыымкэ, ар теклонгъэшху, насыпигъэшху.

Зыфыран он ліагъэ зызерихъекъе, адигэмэ цыфым «аферьим» палоштыгъ. Аферымитту зылэжжышшурэм нах щытхъушхо илэу лы щымышагъэу alo. Сызэрэцьигъуазэмкэ, Аслъан, аферымиттол, щэп, плэп... къэулэжъигъэр. Талэки гушхуагъэрэ гъэретрэ зэригъотылэжъеу, хъэлкыым ыкыл лъэлкыым фэлэжъэнэу, ыгуклэ джащ тет зэптынэу Тхъашхом сильтээ.

ЦУЕКЬО Юныс. Народнэ тхакъ.

Инспекторым фэрэзэх

Цыф кызэрэрикъор чылпэ гүэжъогъу ифагъэу іэпүэгъу кыфхъурэм фэмэрэзэн ылъэкырэп. Ар етани хэгъэгүү клоц! Іофхэмкэ куулыкъушшэу изыгъэпсэфыгъо уахътэм іэпүэгъу кызылыгъэхъукъе, зыхэт ведомствэм цыхъеу фашырэп ыкы имэхъан нахь зыкъарегъээты.

Къалэу Мыекъуапэ Ѣылпсэурэ бзыльфыгъэр аш фэдэ Іофшэнэу Роман Акопян зэрэфаразэр къызыщиорэ тхыгъе Адыгэим гъогурыкъоныр Ѣынгъончъенмкэ и Гъэлорышлапэ ипащэу Александр Курпас къылкылагъ.

Полицием имладша лейтенантэу Роман Акопян Іофшэнэу ыуухыгъеу ядэж клохъызз, гъогу хъугъэ-шлагъэу зылукылагъэм къышыуцугъ. «Іэпүэгъу псынкыр» къэсифэ емыжкэ, бзыльфыгъэмрэ икъелэцыкъурэ машинэ күтагъэм къырихыхи, сымэджешчым нигъэсигъэх. Япсауныгъэкэ Ѣынагъо зэрэшымыэр къыралофе ар ежагъ.

Джы ильэсич зыныбжъ пшэшшэе цыкъум къыхихыгъе «Лыхъужхъэм» Роман ашыщ хъугъе.

Сурэтым итхэр: аварием хэфэгъэ пшэшшэжъыер, ян ыкы инспекторэу Роман Акопян.

Адыгабзэмкэ ушэтыныр апэрэу атышт

Непэ зэтигъоу атырэ ушэтынхэр я 9-рэ классыр къэзыухъэрэм рагъэжъагъ. Обществознаниемкэ, химиемкэ, литературамкэ, информатикэмкэ ыкыл информационнекоммуникативнэ технологиэмкэ экзаменхэр атыштых.

Адрэ ильэсхэм афэмьдеу мыгъэ ушэтынхэм апэрэу адигабзэр къаҳхъагъ. Ныдэльфыбзэм ыкыуачэ хэхъонымкэ альбэкыум мэхъанэшхо ил. Джы мэкъогъум и 7-м ушэтын тигъо шхъаэлэ хэтэу адигабзэмкэ экзаменыр клошт. А мафэм ушхъагъа гъэнэфагъэ илэу къемыкъолагъэм е зымытшшурэм мэкъогъум и 15-м зиуштэжъын ылъэкыщт. Аши ушэтын ызыымыкъушхъэрэм мэкъогъум и 21-р афагъэнэфагъ. Аш тетэу, адрэ ушэтынхэм афэдэу мафэу зыптыжъын пльэкыщхэр (резервнэ зыфалохэрэр арых) агъэнэфагъэх.

Адыгабзэмкэ ушэтыныр атынэу нэбгыри 148-м лъэу тхыльхэр къатыгъэх. Ахэр Мыекъуапэкэ нэбгыре 26-рэ, Коцхъеблэ районымкэ — 52-рэ, Красногвардейскэ районымкэ

— 5, Шэуджэн районымкэ — 6, Адыгэкъалэкэ — 13, Тэхъутэмымкэ районымкэ — 13 ыкы Теуцож районымкэ — 32-рэ.

АР-м гъэсэнгъэмрэ шенгъэмрэкэ и Министерствэ илофышлэу, адигабзэм фэлэзагъэу Абрэдж Сайдэ кызэрэтиуа гъэмкэ, ушэтынным изэхэшэнкэ ишыкылагъэр зэклем хъазыр. Гъэцкэнхэм язхэгъэуцон Іофдашлагъ Адыгэ къэралыгъо университетм адигэ филологиэмкэ икафедрэ икъелэгъаджэхэм, шенгъигъэхэм яхгъэхъон пыль Адыгэ республике институтым илофышлэхэм ыкы гурьт еджаплэхэм адигабзэмкэ якъелэгъаджэхэм.

Гъэцкэнхэм варианти 4-у зэхэтих. Вариант пэпчъ яхь түүрүтү къыхеубытэ. Апэрэр изложением итхин. Текстым то кызеджэххэх нэүж узэдэгүйэр къялхыжъыщт. Ятлонэрэ яхьым гъэцкэн 13 къыхеубытэ.

Изложением уасэ зэрэфэшшыщтыр агъэнэфагъ. Зэклемкэ мы ушэтынным балл 19 къынгыпхын пльэкыщтыр.

Ушэтыныр зэклемкэ сыхашишэ клошт.

СИХЪУ Гошнагъу.

Адыгэ Республикэм Іофшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ Ѣылжажъэрэр лъэшэу гүхэл ашыхъу Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыйл Мурат Къэралбый ыкъом фэтхъаусыхэх янэж идуай зэрихъожыгъэм фэш.

Щындже Ѣылжажъу Адыгэ Хасэ хэтхэм гүхэкыши ашыхъу гүхэкыши Емтэйиль Инвер Мэджыдэ ыкъом ишхъэгъусэу Нэфсэт идуай зэрихъожыгъыгъэр. Щынгызхэм илахылхэм тафэтхъаусыхэх, къинир адатэлэты.

Сурэтыр ыашынэ Аслъан тигрихытъ.

Аужырэ одыджыныр къафытеуагъ

Еджаплэхэм мыгъэ къачіекырэ ныбжыкъехэм тигтэуасэ аужырэ одыджыныр къафытеуагъ.

Зэрэхгээгү фэдэу тиреспублики ар мэфеклэ шыкъем тетэу гъэсэнгъэм ичуржедиинихэм ашыкыагъ. Пчадыжым къэлэ къоджэ урамхэр къызэлъягъэдэхээзэ ныбжыкъехэр яеджаплэхэм якъугъэх, аужырэ одыджыныр къызыфытохэрэ афэгушуагъэх.

Тигтэуасэ нэс сабьеу алтынштэгъе кіэлэджаклохэм непэ аныбжъ зэрикүүгъэр къауашхатэу ежхэм къыхахыгъэ гъогум тэхъащых. Шылыкъе, ар къафэпсынкъэштэп, чылыкъе къинхэри, гүшгээ та��ыкъхэри къякъущых, лягъую къыхахыгъэм язакъуау рыхъоштых.

Мыгъэ Республикэм иеджаплэхэм къачіекырэ ашыкыагъ, гъэрекорэм елтыгыгъэмэ, зэхапшлэу къызыкыагъ. Адыгэ

Республикэм гъэсэнгъэмрэ шенгъэмрэкэ и Министерствэ къызэртийрэмкэ, мы ильсэйм гурьт еджаплэм къэзыухъэрэхэр нэбгыре 200-кэ нахь макл. Аужырэ одыджыныр я 11-рэ классыр къэзыухъирэ нэбгыре 1639-мэ зауштэйнэу Ѣыт. Географиэмрэ литературамрэ къыхэзыхыгъехэм мы мазэм и 27-м атышт, и 30-м урысыбзэмкэ зэклеми яшэнэгъэхэр аштэштых. Нэмыхкэ ушэтынхэр ахэм къакъэлъыкъоштых, мэкъогъум и 30-м нэс зыкъ къэралыгъо ушэтынхэр клоштых.

Мэфекум я 9-рэ классыр къэзыухъэрэм ушэтынхэр рагъэжъэштых. Нэбгыре 3955-мэ зауштэйнэу Ѣыт. Жъононгъуа къэм и 26-м къыщэгъэжъагъэу мэкъогъум и 21-р афагъэнэфагъ. Аш тетэу, адрэ ушэтынхэм афэдэу мафэу зыптыжъын пльэкыщхэр (резервнэ зыфалохэрэр арых) агъэнэфагъэх.

Адыгабзэмкэ ушэтыныр атынэу нэбгыри 148-м лъэу тхыльхэр къатыгъэх. Ахэр Мыекъуапэкэ нэбгыре 26-рэ, Коцхъеблэ районымкэ — 52-рэ, Красногвардейскэ районымкэ

ПЛАТЫКЬО Анет.

ЦЫФЫМ ИПСАУНЫГЪЭ ЗЭЩИГЪЭКЪОН ЫЛЪЭКЫШТ

**Урысыер Дунэе сатыушI организацием
(ВТО-м) хахьи, игъунапкъехэр къызэрээз-
Іуихыгъэхэм къыхэкIыкIэ, цыфым ипсау-
ныгъекIэ щынагъоу щыт гъомылапхъехэр
тикъэралыгъо ибдээрхэм къазэратахъа-
гъэхэм обществэр егъегумэкIы.**

Цыфым гъомылапхъеу ышхы-
рэм изытет бækэе ельтытыгь
ащ ипсауныгъе зыфэдэштыр. Тикъэралыгъо ищнэнгъончаха-
гъэ къеухумэгъэнэйн фэлоры-
шлэшт хушхъаафыгъеэ эко-
номическэ юфтхъабзэхэр зэхэ-
щэгъэнхэм ыкIи ахэр гъецкIе-
гъэнхэм афэлорышлэшт уна-
шьом УФ-м и Президентэу Влад-
имири Путиныр 2014-рэ ильэ-
сым шышхъэйм и 7-м кIэт-
хагь. Ащ къыдыхэлтыгъеу мы-
мафэм къыщегъэжьагъеу Евро-
союзым хэхъэрэ къэралыгъо-
хэм, США-м, Австралием, Ка-
надэ ыкIи Норвегиет къащы-
даагъыре гъомылэххэе зы-
рыххэр Урысыем къиращэнхэ
фитхэп. Джащ фэдэу гъереко-
къыщегъэжьагъеу Тыркуем къы-
раашыре продуциери тикъэралыгъо
къырарагъэшэжьирэп.

Арэу щытми, пестицидыр
ыкIи нитратыр къызэбэкIыре
пхъэшхъэ-мышхъэхеу ыкIи хэ-
тэрыкIхэу іэкIыбим къираашы-
гъэхэр, ялчагъэкIэ тоннишл
пчагъе хүхэу, Урысыем бэу
къираашх. Анах гумэкыгъор
Урысыер ащ щыухумагъе зэ-
рэмххурэр ары. іэкIыбим къы-
раашыре мылэрысэм, лимоным,
хъурмэм, пхъым, картофым,
къэбэскэе лъепкъ зэфэшхъаф-
хэм ыкIи нэмийкхэм цыфым
ипсауныгъекIэ щынагъоу щыт
химикатхэр бэрэ къахагъуатэх.

Мыщ дэжьым улчэ къеуцу:
щынагъоу щыт гъомылапхъэ-
хэм язытет хэта лъыпльэн
фаер? Сыда ар іэпэдэлэл зы-
клашырэр?

Пхъэшхъэ-мышхъэхеу ыкIи
хэтэрыкIхэу іэкIыбим къэралы-
гъохэм къараашыхэрэ шапхъеу
щылэхэм адештэхэмэ Россель-

хознадзорым еупльэкIух, ау-
сыд фэдэ зэфэхыссыж щы-
лэми, ахэр ащэх. Сыда пломз,
хабзэу зэрэштымкэ, химиче-
ске анализэу ашырэр тхъамэ-
фитум къыклоцI хазыр мэхху-
кодый. Арэу щытми, ахэр ще-
пэ чылэхэм ащэх ыкIи хэти
ащ пэшүекIон фитэп. Мыщ
лыпльэрэ организацием къы-
фэнэжьирэ зы — цыфхэм
ыкIи Роспотребнадзорым макье-
ары.

Анах гухэкIыр тикъэралыгъо
къыщидагъэкIыре пхъэшхъэ-
мышхъэхэм хэтэрыкIхэм цы-
фым ипсауныгъе зэхэгъэхон
зэральэкIыщтыр ары. ЫлэкIэ
колхоз бэдээрхэм ялофшэн зэ-
рээхашэрэм Россельхознадзо-
ром илэхэхэр лъыпльэшты-
гъэхэм, джы чылэ ветеринар-
хэр ащ фэгъэзагъэх. Ау про-
дукцием изытет, ащ пестици-
дэу хэльым ипчагъе зыфэди-
зыр къээзигъэнэфэрэ справкэ-
хэр къылхынхэм кын хэльэп,
ахьшэ льти, ар къуатыщ.

Адьгейм щащэрэ пхъэшхъэ-
мышхъэхэр ыкIи хэтэрыкIхэр
тыдэ къираашхэрэ? Яхэм языт-
ет хэта лъыпльэхэрэр?

Ветеринарнэ ыкIи къэкIыре
уцхэм ясаннтарнэ зытет лъы-
пльэгъэнмкэ Адьгэ межрайон
отделым ыкIи щэфаклохэм яфи-
тыныгъэхэмрэ цыфхэм ягу-
псэфынгъэрэ къеухумэгъэн-
хэмкэ Федеральнэ къулыкъум
Адьгеймкэ и ГъэлорышлапI
ялофшэнхэм къызэралыгъэм-
кэ, Адьгейм къихъэрэ пхъэ-
шхъэ-мышхъэхэр ыкIи хэтэ-
рыкIхэр апэ Краснодар краим
итаможеннэ къулыкъум шаупль-
эхэрэх, нэужум Адьгейм
къащх.

Сыда пломэ Адьг-
еим къыщидагъэкIыре
пхъэшхъэ-мышхъэхеу ыкIи
хэтэрыкIхэу іэкIыбим къэралы-
гъохэм къараашыхэрэ шапхъеу
щылэхэм адештэхэмэ Россель-

им аэропорт зэrimынэм къы-
хэкIеу ащ фэдэ пункт щылэп
упльэкIунхэр щызэхашэнхэу.
Цыфым ипсауныгъе зэшызы-
гъэхон зыльэкIыщт нитратхэр,
нэмийкI щэнautхэри гъомылап-
хъэхэм къазыхагъэшкIе, ахэм
къащ атырадзэш, къатулы-
рэп. Джащ фэдэ къабз мэшюкоу
гъогумкэ зэршэрэ пхъэшхъэ-
мышхъэхэри. Краснодар краим
инспекторхэр ежь ашхъэкIэ
Абхазынм къохэзэ, пхъэшхъэ-
мышхъэхэр къызэралыгъирэр,
ахэм зэрэдэзеклохэр аупльэ-
ху. Адьгейм къихъэрэ хэтэ-
рыкIхэм, пхъэшхъэ-мышхъэ-
хэм язытет бэдээрхэм ежь ла-
бораторие щырэу щаупльэху.

Роспотребнадзорым Адьгэ
Республикэмкэ и ГъэлорышлапI
иотдел ипащэу Инесса Ко-

Пальэу илэм зэрэблэкIыгъэр
арых.

— Технологие шапхъэхэм
адимыштэрэ гъомылапхъэхэр
къызэрэдагъэхэр къыхэ-
гъэштыгъэнхэм, шэпхъэ-хэбээ
актхэр, Таможеннэ союзым
итехническе регламентхэмрэ
документхэмрэ ахэм зэрэхэт-
хэу, къызэрэдальтэхэрэм гъу-
нэ лъыфыгъэнэм мэхнанэшх
етэты, — elo И. Коваленкэм.

— Гүүчээ пае, 2016-рэ ильэ-

сым имэзи 5-у пыкIыгъэм

гъэхэр къыдээзгъэхэрэ

лахъэхэль обществэху «При-

унэфыгъ. Предприятием ипа-
щэ ыльэныкьокI къызэуахы-
гъэ юфым хыкумыр хэлпэ-
нэу іэклагъэхьаг.

— 2016-рэ ильэсым, мэ-
лыпьфэгъум Россельхознадзо-
ром Краснодар краимкэ ыкIи

Адьгэ Республикомкэ я Гъэл-
орышлапIхэр, Краснодар тамож-
ненэ къулыкъур тэзгүусэ-
хэу улпъекIун-лъыпльэн юф-
тхъабзэхэр зэхэтщагъэх.

Санкциисем къадыхэлтыгъэху
Евросоюзым хэхъэрэ къэра-
лыгъохэм, США-м, Австрали-
илем, Канадэ, Норвегиет ыкIи
Тыркуем къащидагъэкIыре гъо-
мылапхъэхэр Урысыем къы-
раашхэмэ тыупльэкIуахы, ащ
фэдэ хуугъе-шлагъэ зыпари
къихэдгъэштыгъэп, — elo И.
Коваленкэм.

Планым къыхимыубытэрэ
улпъекIунхэу ашыгъэхэм къа-
кIэльыкьокI гъомылапхъэхэм
якъеэхэлкIынкэ администрата-
тивнэ шэпхэдэхэхэр атыраль-
хагъэх зэфэшыгъе лахъэхэль
обществэху «Тандер», «Ай-
сбит», шэпхэдэхэхэр ахырэм-
кэ гъунэпкэ гъэнэфагъэ зиэ
обществэху «Ашан», «Магнит
плюс», «Дах», «Мясной дом»,
«Виктор Трейд», «Протос», «На-
гой», нэмийкхэм ящащхэм.

іэкIыбим къыщидагъэкIыре
продукцием ифизикэ-химиче-
ске къэгээльэгъонхэм язэхэ-
тыкэх эхыилгээгээ улпъекIунхэу
зэхашагъэхэр 2016-рэ ильэсым
имэзи 5-у пыкIыгъэм процент
20-м кIэхьагь, 2015-рэ ильэ-
сым егъэшагъэм, ар нахыб.

Шапхъэхэм адимыштэрэ мыш
фэдэ продуктхэм апкэ къи-
кыкьокI цыфым ипсауныгъе зэ-
шыкIуагъэу агъеунэфагъэп.

іэкIыбим къыщидагъэкIыре
продукциу Адьгейм къырааш-
хэрэм янахьыбэр Краснодар
краим, Ростов хэкум ыкIи
Москва къараашх. Ахэр
шапхъэхэм адештэхэмэ специалист-
хэм аупльэкIу, ишкIэгээ тхва-
пэхэр апымылхэу арагъаш-
хэрэп. Хэукононгъэ шъхьаалу
къыхагъэшхэрэм ашыцх
іэкIыбим къараашхэрэ хэтэрыкI-
хэм ыкIи пхъэшхъэ-мышхъэ-
хэм ягъэфедэнкэ пальэу ялэр
зэртихэгъэ тхалэр зэралы-
мылты, предптиятиеу къыдэ-
зигъэхэгъэр зэралыгъэнэфагъ-
гъэр ыкIи санитарнэ шапхъеу
щылэхэр щаклохэм зэраукохэ-
рэр. А хэукононгъэхэр зэкIэ
дэгъэзижьгъэнхэм Роспот-
ребнадзорым Адьгэ Республикомкэ
и ГъэлорышлапI ына-
и тет.

КИАРЭ Фатим.

валенкэм къызэрэтиуагъэмкэ,
2016-рэ ильэсым имэзитфу
пыкIыгъэм гъомылапхъэхэр къы-
дээзигъэхэр ыкIи зыщащ-
хэрэ чылгы 129-рэ Адьгейм
щаупльэкIуагъэх. Щэфаклохэм
яфитынгъэрэх къэухумэгъэн-
хэм ыкIи санитарнэ шапхъэ-
хэм язытет лъыпльэгъэнэм
альэныкьокI УФ-м ихбэзэгъ-
уцугъэ аукъуагъэу нэбгырэ 78-
мэ администрэтивнэ шэпхэдэ-
хэхэх атыральхагъ, хыкумхэр
хэгъэхэнхэу іоф 11 афагъэхыгъ,
щэпIэ чылгы 5-мэ ялофшэн
къызэтырагъэуагъ, сомэ мин 841,5-рэ
зытэфэхэе тазырэу тазырэу
атыральхагъ.

Гъомылэххэе тонн мин 396-
рэ аупльэкIуагъ, шапхъэхэм адимышт-
тэу ыкIи цыфым ипсауныгъ-
е иягъэ къекын зыльэкIыщт
продукции гъогумгъэ 59-рэ къа-
хагъытагъ. Къалахыгъэ продук-
ции инахьыбэр шын пытэхэр,
хъаджыгъэх эхшыкыгъэ гъомылапхъэхэр
ыкIи шхын хатакъохэр архы. Мыхэр
къалахынхэм лъапсэ фэхъуугъэр
продукции икъэбар зэрэти-
митхагъэр, ахэм ишкIэгээ
тхылхээр зэралымынгъэхэр
ыкIи лабораторие улпъекIунхэм
язэфхыссыжхэмкэ шапхъеу
щылэхэм зэрдимыштэхэрэр,

2016-р — МЭЩБЭШЭ ИСХЬАКЪ И ИЛЬЭС

Адыгэ бзыльфыгъ!

Дунаишхом о пцэ щырало

**Зэлъашшэрэ тхаклоу
Мэшбэшшэ Исхъакъ итарихъ романэу
«Айщэт» («Графиня Аиссе»)
зыфиорэм ехъилагъ**

(Къызыкъэлъыкъорэр
жъоныгъуакэм и 24-м
къидэкъыгъем ит).

«Тэ укъики, лажь» алыагъ.
Зиунагъо тырку хъункъэлъо-
уклакломэ зэрэхъогъэ сабыр
пцымамээ, ичыгу, ихэку пе-
лапчэ ашыгъ Исамыжъ икул.

Мыдыхъ, зэрэсэгүү, Тыркуе
хэгъэгүү щылэкэ фэжъу-жъо-
тым хэтыгъ. Мафэр щеджэ-
гьюжум блэкъигъагъ графэу
Шарль де Ферриоль гъерилэ
бэдзэрым блэкъихээ, умышшэ-
мэ, зыгорэ къеджагъ плонэу,
къызызатеуцом.

— Мой бэдзэрым тыдэ-
гъахъ, — руулагъ аш тэлма-
щэу игүсэ Фахъри.

— Сыда дэпшыхъащыр,
зымафэба тызышшагъэр?

— Ар — зымафэ, непэ нэ-
мыкъ маф.

Аш нахъыбэр щимыты-
жээу лыр бэдзэрым дэхъагъ,
тээр сатырхэм ахэхъагъ, джыри
Шарль де Ферриоль зыгорэ
къеджээрэм фэдагъ. Къызэ-
пльэкъигъ ыкли ашэр бзыль-

куем щылагъ. Ферриоль лэкъо-
льэш байхэу аш щизэлъашшэ-
хэрэм къахэкъигъагъ, ильэс 40
фэдиз зыныбжъ лын зишу-
гъагъ. Ежыр нахъыжъгъэ-
ти, къэн-мылькур зэкэ къыфэ-
нагъэу ылэ ильыгъ. Графым
унагъо илагъэп, ау ышнахъы-
кэу Огюстен-Антуанэр инысэу
(ыш ягуашшэ) Мария-Анжели-
кэр яунагъо ятэ ихэпшээжъ-
щысэхъэрэм ахэсигъ. Лэпкъ
къэн ылэ ильыгъ, Франци-
ем ипачыхъеу я XIV-рэ Лю-
довики лытэнгъэшхо къыфы-
риагъ, игупсэхэмни сидигъуи
шъхъэкафе фашъшагъ. Фер-
риоль унэгъо лъэрхъэм яхъу-
ли, благъи, ныбджэгъуи, нэ-
лосэ дэгъуи бэ къяшшэкъигъа-
гъэр. Сыдэу а зэкээмэ яхъу-
лэштэ Айщэт цыкълур? Джа-
упчээм иджэуап ратэу, Айщэт
ишишэнигъэ Францием гъэза-
пэу щифхъхэрэр улкэпкы-
гъэу, гупшисэ зэклэлтико, бээ
зэгъэлгүүгъ къабзэкэ къыриот-
тикеу гъэпсигъэ Мэшбашшэм
иromанэу «Айщэт».

Зы адыгэ бзыльшэжъые, зы

**Шарль де Ферриоль ишку, яблыхър садыгъуи
гукъ зэрэхъдьгъхэм илссэ шыбэшшитибэ
бикъи гугъор къыратышшагъ.**

фыгъэхэм ахэт бзыльшэжъыеу
ильэси 8 горэ зыныбжъир къы-
льэгъуу. Зэшшошгъэ ишыгъа-
бзэу, нэ шуццитур жъоношшэ-
тэу, адэр пстэумэ къахэлъ-
дыкъеу щыгъигъ. «Черкешенке»
цыкълур ашэхэрэм анахъ лъэ-
пагъэми, графым ар ыгу ри-
хъигъ, ливрэ мин 1,5-рэ лъи-
ти, къышфыгъ. Благъэу къэ-
рхыхъ ылэхэр фишэгъэх. Пшэ-
шэхъэхъе ынэхэр гукъоды-
гью-пшыгъашоу щимытхэу,
шъхъэлтэхъ эхъагъэр къа-
чэшшэу, графым ылэу ыщэигъэ-
хэм къяцыпэуагъ. Ау графым
ар ыгу къеуагъэп, шъхъакъуи
щимытхэу. Пшэшэхъе дэ-
хашшэр къышфыгъ, къылкыжъы-
гъэхъ.

бзыльфыгъэ игъашшэ гъогукъэ
зэкэ адагэм къырыкъуагъэр,
хээс щылакъэр, хымэ нэпкъ-
хэр зыфдэхэр къытфызэхи-
фынхэр тхаклом фэукичыгъигъ.
Айщэт цыкълур зыщэфыгъэ гра-
фым сид гухэльта аш фыри-
лагъэр, тэлмащэу Фахъри сид
гумэклэ зэлъызыштагъэр са-
быир зельэгъум, ежь Айщэт
игуулж-лиуэ тэдэм ятэ игушы-
лэхэр ыгу къэлтижъыхъ: «Сыди-
гъокли, тыди сид lae къыш-
пышшагъэкли, укуоу, укыеу,
угъеу, упхъэхъэ къикъын зэ-
рэштимыэр, адагэр зэрэпти-
эр, зэрэмгыгъэр, нэкум нэ-
псыр къильэдагъэми, ар чыгоу
ним илэпшэгъу шыхъатэу зэрэ-
штимыэр зыщимыгъэгъупш». Ине-
нэжъе Чабэ игушылэхэр щы-

гъупшэхэрэп: «Тхъэм ышшэрэр
игъу, аш пыуухъе фашъиреп,
нахъ laem уенэгуеншъ, хъу-
рэм уезгъын фое».

Тыркуемэ Франциемэ азы-
фагу иль гъогуулэр къаклуфэ
ини, цыкъли бэ зэгупшиса-
гъэр. Бзэр зымышшэрэ пшэ-
шэхъэхъе тлэклу гущылакъэ
ешшэфэ ишшагъэ къыригъэхъ-
нэу графыр Фахъри ельэгъу.
Иадыгацэ бээгур зэпикъыпэу
графым къышхуу, Лион ика-
толическое чылыс Айщэт ыцэ
щизэблихуу, французылакъэу
Шарлотта-Элизабет-Аиссе
фаусыгъ, ядинрагъештагъ.

Шарль де Ферриоль ежым
Тыркуем къыгъэзэхъын хъумэ,
пшэшэхъэхъе ыш иунагъо ща-
плунэу къыринэн унашшо илагъ.
Айщэт цыкълур иадыгэ хэкуж
пишм ыпхъоу щыщтыгъэмэ,
джы францууз лэкъольэшшым
щыщ графине хъугъагъэ. Хъау,
хъау, ыгъеунэгъуи е ыгъэпшы-
ллын хъисал Шарль де Фер-
риоль аш фырилагъэп, ыпхъэхъ-
щымкъэ ылэпшэгъу фэхъумэ
шойгъуагъ. Яунагъо щаплүшт,
щалэжьшт, еланэ къэхъуштээр
Тхъэм илофэу ылтыгъагъ.

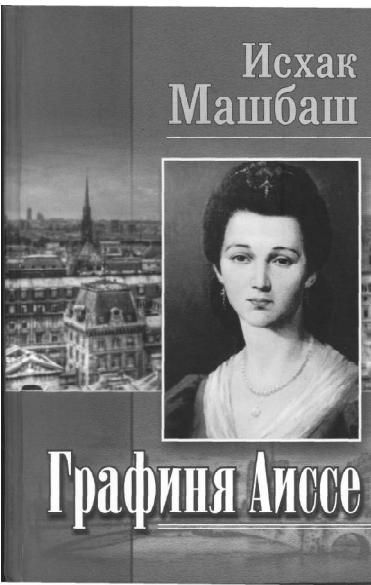
Къэбарыр къэлтэгъошуми,
Айщэт францууз унагъом псын-
къеу щыщ хъугъэ пфэлштэп.
Сабыгъэми, къышшагъэ пстэ-
ури гъурзэу ыпшээ дэлтигъ.
Анахъэу къехъыльэхъытгъэ-
хэр чэшхэр арых, къышхуу-
къыкъе, хэмьчынхъуу, чых-
иэнчлэгъ зишшымэ гъеу бэрэ
къыхъэхъигъ.

Мафэхэр аш фэдагъэхэр,
нахъ псынкълагъэх, зэризэхъ-
дэдэр зэхижшэхъэхъами. Ау
унагъом яшшэхъыуу Пон де
Вель нахъ гурулж-лиуэ.
Мэшбашшэ Исхъакъ Ай-
щэт и образ ыушагъ, ыгъэдэ-
хагъ, ыгъэбаагъ. Хъунклаклохэм
иунэ, хэкум къызырахъигъэ чэ-
шчым шъхъэштагъэгъэ ишшэ-
шэхъэхъе паюу дышшэидагъэр
янэ зытыришхъэгъагъэр
ыкли тэжхын бгырхуу
тэзигъагъэр тэлмащ Фахъри
(зыгорэштэу къыгъотхы) къы-
ритыжъгъэхъу къыздырхъа-
хыхъ. Ахэр Айщэтэ нэпээпль
къодиэхъ, зэкэ къырыкъуагъ-
агъэр, пэклэхъигъэр ынэ къыкъа-
гъэуцожы: ным игушуубзыгъу-
гъи, илээшэсагын, нэнжъя
Чабэ игэшшагъи, ятэ пыши-
Болэт илэпшыкъагын къырагъэшшэхъы.
Адигэ Хэгъэгүү — Черкесиер
сыд хъугъэхъи ахэм щамыгъэ-

гъупшэу, ильэпкъ гушхуагъэ
икэгъэхъоныхъ. Айщэт инэнжэх
бэрэ шум игугъу юшынштыгъ-
тэе, аш ушыгъуын зэрэфаэр,
уажээр къызэрэфаклорэр
къылоштагъ. Ау шум имыза-
къоу, щынэнгъэм ем узэрэ-
шыуукъэрээр къыхигъэштагъ.
Пшэшшэхъыем ихэу, ябын-
хэр сидигъуи гукъэ зэрэзы-
дилыгъхъэм ыпсэ пагъэты-
штагъ ыкли гугъэ къыраты-
штагъ.

Графэ Шарль де Ферриоль
къэралыгъо къулукъур лъигъэ-
къотэнэу Тыркуем ыгъэзэхъы-
гъагъ. Айщэт шэнгъэгъэс-
нэхъэ, пуныгъэ монастырим
щизэригъэхъоштагъ. Францууз
обществэм хэуонымкъэ анахъ
зишшагъэ къекыгъэр, гъэспэ-
пльаплэ фэхъуагъэр сидымкъи
монастырим иофишшэгъэс-
аклоу Жанетт-Николь ары. Бзы-
лфыгъэ ныбжыкъэ дэхэ үш-
гъэсагъэр Айщэт къыфэупсэ-
штагъ, къыфэхъупхъагъ, къы-
фээфагъ.

Цыфым ыльапсэ юшэн, уасэ
зыфишшагъын зэрэфаэр зэхи-
фэу Жанетт-Николь Черкеси-
ем, адыгэхэм ятарихъ, ях-
бээ яхылгээхъ тхылхэр къы-
ретыхъ, ахэмкъ юшшэрэр къы-
фулатэ, мэфэкъ зэхахъэу Ко-
ролевэр зыхэлжэхъэштим щы-
шыгъынэу Аиссе адигэ шъуа-
шэр (ежь пшэшшэхъыем
исурэт-бзыхъэхъе) фарегъэ-
ды, итыжын бгырыхъи, иды-
шэе палуи пыльхэу зыщыре-
гъальхъ. Адигэ шъуашэм идэ-
хагъэ ар зыщыгъыр къызэ-
рэчиштэхъэ шээхъыем гу лятаэ,
«дэхэ ялыер» Айщэт цэу къыфашы.
Шыпкъэ, постэуми ар агуу-
зэфэдэу аштэрэп, ау черкес
лэпкъыр зыфэдэр альэгъу.
Жанетт-Николь романым зы

риольхэм яунэ тхыль зэфэ-
шхъафыбэ ильтигъ сурэт гъэ-
шшэгъонхэр адэтхэу. Пон де
Вель итхыль къэралыгъэхъэм мэ-
къэ тлупшыгъэхъ къызэрэяджэ-
эрэп Айщэт ыгу рихъытгъы.
Ежь цыкъуми, иадыгэбээ-нэдэ-
лфыбэ щыщ гущылэхъэр етл-
пшыгъэу аш ригъашшэхъгъэхъ,
сыдми зэфэштэхъ дэдэ хъугъа-
гъэхъ. Пшэшшэхъыем ишшэ зэ-
рэпсынхъэ гу льтэгъэхъэ. Джа-
шыгъум графэу Шарль де
Ферриоль егупшиасагъ Аиссе
пуныгъэгъэсэнгъэ дэгъу зы-
щигъотын ылтэгъыт монастырь
хэхъгъэм етыгъэн зэрэфааем.
Француузэхъ, зэхэхъэхъ-ха-
бзэхъэр, гъэпсикъэ-шыкълэхъэр,
францууз культурэр, литерату-
рэр, искусстваа икьюу ылэгъу.
Жанетт-Николь романым зы

**Зы адыгэ шиоршижъы, зы бзылфыгъэ
ишилж гэгүүлжэхъ адыгэм къэралыгъэхъ
хэхъэ шиоршижъ, хамж илжэхъэр зыфэдэхъэр
къытфызэхъи хамж тхаклом фурукъочыгъ.**

циф зафэу, фабэу, образ ин-
гээшшэгъонэу, Айщэт цыкъум
гушхъэбайныгъэ езгэшшы-
гъэхъ хэт.

Айщэт илкъыль-олэгъо, ишшэ-
шэхъоу, ицихъэшшэгъоу, сидэр
шээфи зыфиулатэу, Ферриоль-
хэм ялофышшэ цыкълю Софи
гукъэ лъэшэу къыфэхъыбз ыкли
къыфэшагъ. Айщэт идуна-
еепльхъэ зыкъигъэнэфэнимкъэ,
иакыл зыкъызэхъынхъимкъэ,
хээл зээчийн иныр къэнэфэним-
къэ зишшагъэ къекыгъэмэ ап-
эрэ Ферриольхэм яунэ лите-
ратурнэ салонэу (хъаклэш-зэ-
луклаплэ) Клондина-Алексан-
дринэ щизэхъицэхъагъэр ары,
шы шыпкъэ фэхъуагъэхъу Пон
де Вель, Аржанталь искусст-
вэм, политикэм, музыкэм хэ-
шыкъышишо зэрафырлагъэр,
циф гъэсэгъэ инхэу Вольтер,
Монтескье, бзыльфыгъэ-гу-
шшэ Жюли Каландрини зэрал-
къягъэр федэ фэхъуагъэхъ.
Айщэт аш фитхыгъэ письмэхъэр
арыхъ ыцэ зылтигъэхъэр, фран-
цууз литературэм икласикэ хэ-
зыгъэуцуагъэхъэр.

МАМЫРИКЬО Нуриет.
АР-м изаслуженнэ журна-
лист.

(Джыри къыкъэлъыкъошт).

Юбилярым идышъэ медаль

**ХыIушъо Шапсыгъэ щыщ ветеранхэм, къудажу Шэхэкэй къышыхъугъэу ыкъи щыпсэ-
угъэу, заом хэтыгъэхэн анахъыгъэу ТIешъу
Къерандыкъо ыныбжь ильэси 100 хуугъэ.**

Зэуитумэ ахэтыгъэ зэолыр пыим къыфызэкъакъоу къыххэ-
кыгъэп. Гыгъашэгъэ ильэсхэ-
ми джаш фэдэу зыкъаригъэ-
уфэрэп. Ильэшишье ыныбжь
хуугъэу Къерандыкъоу Теклоны-
гъэм и Мафэ пэгъокыгъ. Иб-
гъехалхъэхэр зэпэлдхэу зы-
хильхъэхи, бэш Iэрыфэгъур
ыубыти, Теклоныгъэр зыфэда-
гъэр ыгу къыгъэкъижынэу цыф-
хэм ахэхъагь.

Ветераным ыгъашэгъэ ильэс-
хэр къералыгъомкэ мэхъянэ-
шхо зиэ хуугъэ-шлагъэхэм ате-
фагъэх. Совет хабээр къизэр-
дахыгъэр, СССР-р, колхозхэр
зэрэзэхашагъэхэр, белофин-
хэм зэрязэуагъэхэр, Хэгъэгү

зэошхор зэрэкъуагъэр, къера-
лыгъор гъэптигэгъэнэр ахэм
ащыых.

Полковникэу КI. ТIешъур ильэс 20-рэ дээ къулыкъум хэтыгъ. Хэгъэгү зэошхом иорденэу а I-рэ степень зиээр, Быракъ Плыжжым ыкъи Жъо-
гъю Плыжжым яорденхэм афэ-
дэхэу түрүтли кыфагъэшь-
шагь, «За Победу над Гер-
манией», «За боевые заслу-
ги», «За освобождение Бело-
руссии», «За освобождение
Варшавы», «За взятие Бер-
лина» зыфиорэ медальхэр,
нэмийхэри къыратыгъэх.

Ыныбжь емыльтыгъэу Къе-
рандыкъоу партийнэ ыкъи ве-

теранске организациехэу Tlya-
пэс ыкъи Тэххутэмийе рай-
оным ашызэхэшагъэхэм ялоф-
шэн хэлажэе, ныбжыкъиэхэм
зауегъякъэ, яхгэгэу шу аль-
гью къэтэджынхэм дэлжээ. Ар ыпхуу дэжь Яблоновскэм
щэпсэуми, къызыхъугъэ къуа-
джэм къэко, заом хэкъода-
гъэхэм ясаугъэт екъулэ. Аш
зыльэкуацэ тетхагъэхэр зэ-
къэ Къерандыкъоу дэгъоу къе-
шлэжых, шхъащэ афиши-
зэ афэшыгъо.

Шыпкъагъэрэ зэфагъэрэ
зыхэль цыфэу, къумалгъэмрэ
пциусынымрэ зиджэгтоу
полковникым тильхъан тарихым
зэрэдэзекъохэрэ ыгу рихы-

рэп ыкъи ыштэрэп. Аш ытхы-
гъэу «Лже-историков нужно
казнить, как фальшивомонет-
чиков» зыфиорэр ильэс зау-
лэклээ узэкэлбэжыэм гэзэтэу
«Шапсугия» зыфиорэм къы-
ригъэхэгъягь. Ар цыфхэм лъэ-
шэу агу рихыгъ. Гупшысэ
шхъаалэу Къерандыкъоу итхы-
гъэ щыпхырышыгъягъэр адыгэ-
льэлкъым къыщышыгъэ шып-
хъе хуугъэ-шлагъэхэм уялъэп-
къёноры, ижъыкъэ къыщегъэж-
гъэу Краснодар краим ишьоль-
хыр исыгъэ цыфхэм ятарих
зэблэгхъуэз къэлтхыкъыжынхыр
зэрэмьтэрэзир ары. Арэущтэу
зэрэштыр ежым ышээрэ ыкъи

зыхэтыгъэ хуугъэ-шлагъэхэмкэ
къыгъашыпкъэжыгъ.

ТIешъу Къерандыкъо ыныбжь
лэшэгъэ зэрэхуугъэр то хигъэ-
унэфыкъыгъ, зэм — Tlya, зэм —
Шэхэкэй. Бэгъашэ хуугъэ
шапсыгъэллэу чыпабэ-
мэ ашызэльшагъэм имэфэк
дыхагъэунэфыкъынэу цыфыбэ
къыфэкъогъягь. Ахэр Адыгэ,
Къебэртэ-Бэлькъар респуб-
ликэхэм, къэлэ зэфэшхъаф-
хэм къарыкъыгъягъэх. Дунээ
Адыгэ Хасэм, шапсыгъэ Адыгэ
Хасэм, Георгиевскэ чыпэ
администрирем, ветеран ыкъи
партийнэ организациехэм ялы-
клохэм, ныбджэгъухэм, лахыл-
хэм ягуалэу аш имэфэк
дыхагъэунэфыкъыгъ, гушыл-
хэм фабэхэр къыфалуягъэх.

Шуфэс хъохуухэр Tlопсэ
районым илашэ, Дунээ Адыгэ
Хасэм итхаматэ къыфагъэ-
хыгъэх. Джащ фэдэу, ТIешъу
Къерандыкъо Шъалихэ ыкъом
ДАХ-м ибгэхэлхъэ анах ль-
пилэу «ДАХ-м и Дышэ медаль»
зыфиорэр къыфагъэшшошагь.
Ар Налщык щыщ обществен-
нэ тофышиэу Абрэдх Хамедэ
къыритыгъыгъ. Шъхэкэлфэшо
зыфашырэ Къерандыкъоу къо-
дэжэхэхэр, еджакъохэр къыф-
гушуагъэх, къэшьох цыфхэм
къыфатыгъэ къэгъэлэгъоним
игуалэу еплыгъ.

НЫБЭ Анзор.

Зэхъокыныгъэхэр фэхъугъэх

Дээ къулыкъу дэшынхэм фэгъэхыгъэхэм ильэс къэс зэхъокыныгъэхэр афэхъу. Джыдэдэм щыэ шапхъэхэм ыкъи къихъашт ильэ-
сүм зэрифшыуашэм ельтыгъэу зидэшыгъо пла-
льэ льагъэкъотэштхэм афэгъэхыгъэхэм зэхъокыны-
гъэхэм ийтасэ шъуафэтшын.

Ныбжыкъиэхэу зыныбжь
рэ еджаплэс зычахъэкъэ, етла-
ни ар къеухыфэ ишыкъэгъэ
уахътэр къыраты. Ау ар гу-
рыт гъэсэнгъэ зээзигъэгъоты-
рэм ыныбжь зыщиккуре ильэ-
сир аужыре курсым исэу зы-
тефэкъэ, дээз зэрашшэт пла-
тэныгъэ къитефэрэп.

Колледжхэм ыкъи техникум-

хэм ачлэхэр къулыкъум мы-
клонхэмкэ пальэр афызэкла-
ханым икъинигъо нахь зэх-
ашэх. Еджаклом аш фэдэ амал
зыратырэ 9-рэ класс ужым
(я 11-рэ классын ымыгжэу)
чэхъагъэм ары. Ильэс 20
охууфэкъэ пальэр льагъэкъуат.

А ныбжым зэрэнэсигъэм тэ-
тэу, заджэрэр къуухынкэ мэ-
фэ заулэ нахь къэмнаагъэ-
ми, дашынэу тефэ.

Я 11-рэ классым ыуж гу-
рыт гъэсэнгъэ зээзигъэгъоты-
рэм ыныбжь зыщиккуре ильэ-
сир аужыре курсым исэу зы-
тефэкъэ, дээз зэрашшэт пла-
тээр фызэклахъэ.

**Еджакъохэр дээ къулы-
къум мыклонхэмкэ пла-
льэр афызэкъахъаным-
кэ къыдыхэлтыгъэн
фаехэр:**

— зэрэдэхэрэ програм-
мэм къэралыгъо аккредитаци-
иэн фое;

- егъэдэжэн тофы мафэ-
рэ регээкъохъигъэнэр;
- егъэдэжэн программэм
изэгъэшэн төфэрэ уахътэм мы-
нахъыбэу пальэр зэрэфызэ-
клахъэрэр.

Гээсэнгъэм иучреждение
пстэуми ашдэжэхэрэ мы шал-
хъэхэм къахеубытэх.

Техникиумын е колледжым
щеджээ мы амалыр къызфэзы-
гъэфедэгъэ ныбжыкъэр ашпэ-
рэ еджаплэс зычахъэкъэ, фэ-
гъэкъотэнгъэ илэжырэп.

Законэу «О воинской обя-
занности и военной службе»
зыфиорэм зэхъокыныгъэу фа-
шыгъэхэм 2017-рэ ильэсүм
иапэрэ мафэ къыщублагъэу
къячэе ялэ мэхъу. Ахэм къыз-
рэдалтыгъэрэмкэ, колледжхэм
ыкъи техникумхэм ачлэхэм (я
9-рэ ыкъи я 11-рэ класс ужэу
зэрэчлэхъэхэм ашпэхтэх.

Мэфэ еджэн шыкъиэ тэ-
тэу аспирантурэм, ординатур-
эм и интернатурэм ачлэхэм
ыпэки пальэр афызэкъохъ-
котагъэу щитми, заджэх-
эрэ къаухыфэ дээ къулыкъум
ащэхтхэп.

Гъэтхэ дээ дэшыгъор макъо

Мэлэйлфэгъум и 1-м гъэтхэ дээ дэшыгъор Адыгэ-
им щырагъэжыагь. Ар бэдзэогъум и 15-м нэс къошт.
Мы уахътэм къыкъоцI Урысие Федерацием и
Үзэшыгъэ КIуачIхэм ясатырэ хэхъашт ныбжыкъэ
520-рэ Адыгэим икъышт.

Адыгэ Республикаем идээ ко-
миссариат къызэртигъэмкэ,
ильторыгъозэ купхэр дашых. Аш
фэдэу гъэтхэ дээ дэшыгъом

къыхиубытэрэ нэбгыри 150-рэ
фэдизмэ къулыкъур рагъэжъэ-
гъях.

Ахэр джыри дамышыхээ,

пэшорыгъэш ухвазырынхэр
аргацкыгъэрэх, шуашэхэмкэ
зэтирагъэпсихъагъэх ыкъи нэ-
бгырэ пэпчь банковскэ кар-
тэхэу мазэ къэс сомэ ми-
ни 2 къызэрхъаштхэр ара-
тыгъэх.

Гъэтхэ дээ дэшыгъор тапэ-
ки зэрэкъохъэм джыри шу-
щыдгъэгъозшт.

ИШШЫНЭ Сусан.

Охътабэ темышэу бзэджэ-
шэгъэ хыльээ зээзихъагъэу зэ-
гуцэфэхэрэ бзыльфыгъэр по-
лицейскэхэм къаубытагъэу. Зы-
ныбжь хэкъотагъэм ылкынэ-
лынэ шьобж хыльэхэр зэр-
тыращагъэхэм къыххэкъиэ иду-
ний ыхъожыгъэу экспертизэм

ыгъэунэфыгъ. Бзэджэшлагъэм
льпэсэу фэхъугъэр агъэунэфы.
Ар зэхэфыгъэ зэрэхуурэм ль-
пэллэх угловнэ лъыхууним
икъулыкъуашэхэр.

**АР-м хэгъэгүү къоцI
юфхэмкэ и Министрствэ
ипресс-къулыкъу.**

МВД-м Къеты

Бзэджэшлагъэ хыльэ зэрихъагъ

Жъоныгъуакъем и 9-м, сыхъатыр 4-м ыкъом
адэжь, Джэджэ районым щыпсэурэ бзыльфыгъэр
полицейскэхэм къафытеугъ ыкъи ильэс 88-рэ зы-
ныбжь янэжь идуний зэрихъожыгъэр къафытагъ.

Мы чыпээм псынкъэу къэ-
сыгъэх следственне-оператив-
нэ купхэр, следственне коми-
тетым ыкъи район прокурату-
ром ялъикъохэр.

Апэрэ къэшыгъу

Гъэмэфэ пчыхъашхъал. Нэфынэ чефынчъэу, зи шомыгъашэгъонэу къэлэ паркым изы пхэнтэкъу тес.

Хазэрэт паркым къыдахъэ, ащ инэлпээгъу Нэфынэ къызыридзэкъе къэрхъэ, ау адрем гу къыльитэрэп. Хазэрэт ащ ытамэ зытебаекъе къыдепльые, къызишэжъкъе щатгъэу къызыщылъэтинэу ежъэ, ау ытамэмэ Хазэрэт атэун-къашъ, къэтэджыгъо ригъагэрэп, ежыри готысхъэ.

Хазэрэт. Сыоцэкъэштэпышь, зыгэгупсэф.

Нэфын (Хазэрэт ылхэр ытамэмэ къатыредхэшь, къэштагъэу къызыщупхъоты). Ора сэло? Тыдэ укъизыгъя?

Хазэрэт. Мышъо-мылым уежэ, араба?

Нэфын. Ащ сыда узериага-пэрэ?

Хазэрэт. Гъэшэгъонэу укъ-упчэ...

Нэфын. Улофэу къысхэлтыр сшээрэпышь ары.

Хазэрэт. Зилоф къыпхэмийтижыр а жыгъэбайр ары.

Нэфын. КъыпIэкъахъэрэп-емиуал...

Хазэрэт. ышхъе тэрэзыгъэмэ, «сикъещэн» ылозэ иль-сище «үйгъэхъаулыенгъя?»

Нэфын. Зэклэри ощ фэдэу тагъужъэп.

Хазэрэт. Шу уильэгъурэпти, уицштагъэп е IapkIе къыбнэсштагъэп.

Нэфын. Цыфэу зызыльтытэжырэм ышхъе ляягъэ къи-хаштэп...

Хазэрэт. Йаами дахэми, а чэчым тизэгүрэзигъэгъагъэр зи шлонгъонгъяр армьрэу пфэлонэп.

Нэфын. Мэхагъеу къызыхээгъэфгъагъэр сшхъе мышъугъяу фэсэлэгъужы.

Шулъэгъум ИКЪЭГЪЭЗЭГЪУХЭР

Къэшыгъуиш хъурэ пьес

ХЭТХЭР:

Нэфын — зышхъэ зылъытэжъирэ адигэ пшэшьэ ныбжыки.

Свет — Нэфынэ фэтэрым къыдис ишшэшьэгъу.

Аслын — Нэфынэ ипсэльхъогъе клалэр.

Хазэрэт — Нэфынэ шу зылъэгъурэ клалэр.

Ешъуаклор — ныбжыкIэжъэп, гур зыщызыгъэклиу Тхэр зыпкылжыгъэхэм афэмидэу, къабзэу зэклэупсихъагъэу, зэрэфэлагъэмки итеплээкли IapkIэ-льапкI. Зэклэ loфхэр зыщызеклохээр къэлэ паркыр ары. Ащ пае къэшыгъо пэпчь зыщыкIорэ уахтэм елтыгъэу паркым дэт цыф мэкъе ыкIи шьозехъэ мэкъе пстэури зэм нахь инэу, зэм нахь цыкIору къэу зэлптих.

Хазэрэт. О зым тэ укъи-кыгъа сэло, адэ тишшашьэхэр ащ фэдэ зэлукIэгъухэм ятхагъо нэмийк джы фаехэп.

Нэфын. Сэ сзызкIэхъопсы-щыгъе закъор сипсэльхъо си-дэктонэу ары.

Хазэрэт. Ежь узериимыщи-клахъэр къыбгурлыонэу уфаеп.

Нэфын. О «ушуульэгъу-шхокI» сзызфэбъялэштагъэр дэгъоу къэбгъэльэгъуаг.

Хазэрэт. Сэ сзызфэбгъэмий-сэрэх къызгурлыон спъэкъирэп.

Нэфын. МыгъокI уимашинэ сыкъитысхъи, гугъапI си-мэхъээз зыкъэзгъэнэа.

Хазэрэт. Егъэзигъэкъе мэз-иапчээм усшэгъагъэр ныла?

Нэфын. Угу къысфильгъяр сидым фэсшэнья...

Хазэрэт. Клалэм чэчникуроу мэзим узыджехъэ, пшхъе ильыр къэшэгъуая?

Нэфын. Сыадыгэ пшьашьэти, дэгъэ къыоспэсэгъэп...

Хазэрэт. Ей, «адигэ пшьашьэр», шампанскэри, конъяк-ри зими ужэ къыдигъэхъуагъэхэп!..

Нэфын. А пчыхъэм сыгу цыкIу дэдагь, чыпэ зыфэз-тотыжыштыгъэп..., о ар къи-зыфэбгъэфедагь.

Хазэрэт. Плапл сыкIэпфыэз зэхъум къаплоштыгъэр нэмийк!..

Нэфын. Уигъашло гүшүэхэм сыгоу зэгоутыштыгъэр агъэрэхъатыштыгъэр, сзызбгъашъорэми псынкIе къышыштыгъэ...

Хазэрэт. Оуташьоми къэ-мышлахъеу джы къэпшоцт, араба?

Нэфын. Ары адэ... нэужым къыкIэлтыкIуагъэм гүнэ льыс-фынны сиоф тетыжыгъэп...

Хазэрэт. Симашинэ зыкъи-зыдзэрэ пшьашьэ пэпчь ихьо-псэпI шьэф къызыдэхъухэкъе,

джащ фэдэ пшыс сзызхигъэ-далорэр.

Нэфын (къэгубжыгъэу). Сы-дышьокIе укъысэплыра о?

(Ишшэшьэгъэу къазэрэфакло-рэр зилъэгъукI зызэклиу-тэжыгъэу.) Сипшэшьэгъу къэ-кло, сыольэу тизэргүгүшьэ-рэм гу льемыгъат.

Хазэрэт (Свет къыздыкIи-рэмкIе плээзэ, имыгуалэу-ышхъе фэложы). Мы цэлү-жыр сауж икырэп, зыщигу-гыжыр сшээрэп нахь. (Нэ-фынэ зыфегъазэ.) Сылубгэ-кыжынам пае шьэфэу укъе-джаага сэло?

Нэфын. Сыгу къэкыгъэп. Сильгэгъэхэмэ, блэкынэр къы-ригэкIуугъэптын.

Хазэрэт. Ащ къыримыгъэ-кликъэр зэрэнэмкIыр ихьа-кулап плъакIэкъе гъущэрэп.

Нэфын. Ей, сипшэшьэгъуо

 ПЕНСИЕХЭМКИ ФОНДЫМ КҮЕТЫ

СНИЛС-р – къэралыгъо фэло-фашихэм яункыбз

КиачIэ зиэ хэбзэгъэуцугъэм зэригъэ-нафэрэм тегъэпсыкIыгъэу, УФ-м ПенсиехэмкI ифонд ичIыпIэ къу-лыкъухэм шIокI зимиIэ пенсие страхованием иси-стрем цыфхэр хагъэуцох ашхъэ тельйтэгъэ счет-хэр къафызIуахъхээ ыкIи атхыгъэ пэпчь ышхъэ тельйтэгъэ страховай номер фагъэнафээ.

Страховой номерыр шIокI зимиIэ пенсие страхованием тельйтэгъэ карточке уцышьом тетхагь.

СНИЛС-р ишкыкагь социаль-нэ фэло-фашихэм ыкIи фэгъэ-

кютэнгъэхэр къафызIэнхэм, ылжыкIэ пенсие ягъэгъэуцугъэ-ным, джащ фэдэу къэралыгъо фэло-фашихэм япортал хэхь-гъэр зыщыщыр зэгъэшэгъэ-ным афэш.

Цыфым ышхъэ тельйтэгъэ счетчым рагхахъэх ПенсиехэмкIе фондым IokIягъэхъэрэ страховой тыххэу къыфалтытагъэхэм ыкIи атгъэхэм яхылIэгъэ къэбархэр. Джащ фэдэу ащ къыщаагъэльхъэ цыфым Iof-шIэнэр зыригъэжъягъэм къы-шыублагъэу страховай стажэу зэуигъэкIагъэр зыфэдизым ехъилIэгъэ къэбархэри.

СНИЛС-р къафыхин плъэ-кышт IofшIэнэм уххэе зы-хъукI — IofшIэнэм ехъилIэгъэ зэзэгъыныгъэ лэжьапIэм дэпшы зыхъукI, IofшIэн къы-озытырэм о къохылIэгъэ къэ-бархэр анкетэм ригъэуцохээ, ПенсиехэмкIе фондым ичIыпIэ

куулыкку льигъээсихээ, джащ фэдэу узыщысэурэ чыпIэм ор-орэу къашыыпхын плъэ-кышт. Ятлонэрэм фэдэ зыху-кIэ, паспортыр ыкIи анкетэу зэхбгъэуцагъэр зыдэптихъэу ПенсиехэмкIе фондым ичIыпIэ куулыкку уклон фае.

Зыныбжь ильээс 14-м нэ-мысыгъэ кIэлэцIыкIум пае СНИЛС-р къафыхъэйнэм фэш-ныхэм яз ежк ипаспортрэ кIэлэцIыкIур къызыхъугъэр зы-гъэнэфэрэ свидетельствэрэ зидыгъхэу ПенсиехэмкIе фондым ичIыпIэ куулыкку зыфи-гээзэн фае. Зыныбжь ильээс 14-м шIокIыгъэ кIэлэцIыкIухэм СНИЛС-р еж-ежьырэу къала-

хын альэкIыщт япаспорт зы-даигъэу якуалэхээ.

ХэгъэунэфыкIыгъэн фае СНИЛС-р къафыхъэйнэм ехъы-лIэгъэ льэу тхылтыр Пенси-хэмкIе фондым ичIыпIэ ку-лыкку укзэе ептын зэрэпльэ-кыштим имызакъо, пшъер-лыбэ зыгъэцкIэрэ ГупчэмкIе (МФЦ-мкI) зэрятпышущтыр.

Тызыхэт ильээсир къафы-хъягъэм къышыублагъэу шIокI зимиIэ пенсие страхованием тельйтэгъэ страховай свидетельствэ 2319-рэ Адыг-им щатыгъ. Непэ ехъулIэу тиеспублике щыпсэурэ нэ-бгырэ мин 443-м ехъурэм СНИЛС я.

ШэпхъакIэхэм ащагъэгъозагъэх

ПенсиехэмкIе фондым и ГъэлорышIапIэу Теуцожь районым щыIэм иIoфишIэхэр Лъяустэнхъаблэ ичIыпIэ администрации иIoфишIэхэм джырэблэ-гъэ аукIэгъагъэх.

Къэзэрэуцогъэхэм адэгү-щыIагь ГъэлорышIапIэм пен-сиехэр къэлъитэжыгъэнхэм-кIе ыкIи ятгъэнхэмкIе иот-дел испециалист-эксперт шхъа-

уцуххэрэ ыкIи къафырафаль-тэжхэрэ шIокIэр, пенсием иягъэгъэуцун зэкIэпханыр нахь федэу зыкыщытыр, ныбжыр къэсифе-кIе уемыжьэу пенсием ехъилIэгъэ тхылхэр нахь пасэу бгэхъазырынхэ зыкы-фаер ыкIи нэмийкIхэр. ПенсиехэмкIе фондым испециалист анахъэу анаэ зытырагицэ-дзагъэхэм ащыщ элекtronнэ

сервисэу «Цыфым иунэе ка-бинет» зыфилорэм амалэу къытыхэрэ агурыгъэлгъэнхэр. А сервисыр ыгъэфедээ цы-фым пенсием зэрэкIоштим ехъилIэгъэ льэу тхылтыр алъи-гъэсийн ылъэкишт. Арышь, ащ пае ПенсиехэмкIе фондым ичIыпIэ куулыкку уклонэу ишкIагъэгъэп. Сервисыр къытырэ амалхэм пIэльэ благъэм

джыры ахэхъонэу щыт. Элек-tronнэ шIокIэр къафыифигъэ-федээзэ фэлэгээ зиэ цыфым ма-зэ къес аратырэ ахьщэ ты-ныр ягъэгъэуцугъэним ехъы-лIэгъэ льэу тхылтыр аритын ыльэкишт, джащ фэдэу ны мылькум ехъилIэгъэ къэралы-гъо сертификат къафыхъэ-ным ыкIи а мылькур гъэфе-дэгъэним яхылIэгъэ льэу тхылтыр хэт щыщи аритын ыльэкишт.

Тизэукэгъухэр

АЩЫТХҮҮГҮЭХ

Гурыт еджаплэр кызызерау хырэм фэгъэхьыгъэ зэхахьэй Адыгэ Республике гимназирем щыкыуагъэр йофтхабзэм хэлэжьагъэхэм ашыгъупшэжьыщтэп. Еджаплэм ипащэу Кыкы Нурнет ныбжыкэхэм къафэгушуагъ, адягабзэм, урысыбзэм, нэмыхи бзэхэм язэгъашэн, фэшьхыаф зэнэкъохуухэм щытхуцэхэр къащидэзыхыгъэхэм нэпэепль шүхъафтынхэр аритыжьыгъэх.

Адыгэ Республикаем лъэпкэлофхэмкэ, йэкыб къэралхэм ашыгъсэурэ тильэпкэгъухэм адярийэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкы къебар жьугъэм иамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъю Аскэр Сирием кыкыжьыгъэхэм тильэпкэгъухэу гимназирем чэсчэм шиеныхъе куухэр зэрагъэ-

гъотыннымкэ кэлэегъаджэхэр лэпэйгу зэрафехъухэрэх хигъэунэфыкыгъ. Зэхэгъэгогуухэм я Дунээ джэгунхэу Шхъэ ятлонэрэу щыкыуагъэхэм гимназирем иеджаклохэу Гыыш Нартрэ Муки Кинанрэ чанэу зэрэхэлэжьагъэхэм фэш щытху тхыльхэр, шүхъафтынхэр афишыгъэх. Гимназирем ипащэу

Н. Кыкыым кэлэегъаджэхэм яшүшлэгэ кыхигъэшыгъ, щытху тхыльхэр аритыжьыгъэх.

Зэхахьем кэлэеджаклохэр щыуджыгъэх, орэхэр кыщауагъэх.

ЗЭКЬОШНЫГЪЭМ ИГЬОГУХЭМКЭ

Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Адыгейим, Ингушетием, Темыр Осетием — Аланием язаслуженэ артистэу, орэдусэу, пышнау Лосанэ Тимур ип-чыхъэзэхахъэу «Пышнэо джэгур» апэрэу Мыеекъуапэ щыкыуагъ.

Лосанэ Тимур тиреспублике дэйво щашэ. Орэдилло Цэрылоо Нэфышэ Чэрим игусэу Адыгейим концерт гъэшэгъонхэр кыщащтыгъэх. Уахътэр псынкэу макло. Нэбгырэ пэпчь искуствээ зыкыщызэуихын фэш сэнаушыгъэу хэлтээр кьеэльяньо. Ч. Нэфышээм кылорз орэдхэмкэ дунаим щызэльшлагъ, Т. Лосанэми искуствээ игьогу кышигъотыгъ.

«Джэгум ыбзэр кыашьо, джэгум ыбзэр хэбзэжь» зыфиорэ гүшүэ Ѣэрьохэр, нэмыхи хээр зэхахьем Ѣизэхэтгэгъэх. Кыашьом купкэу илэр артистхэм дахуу кыаэльяньоэ, лъэпкэ фольклорым итарих үхащэ, непэрэ Ѣылакэм кытегушыиэх. Орэдиллохэу Пакэ Алим, Нэгъой Азор, Дышшээл Артур, фэшхъафхэм адягэ шэнхабзэхэр зэрэгэшэгъонхэр искуствээ кыщащгээльгэйон альякыгъ. Къэшьуаклохэр, пышнаохэр, нэмыхи хээр зэхахьем зэрэхэлажьэхэрэм мэхъэнэ ин етэти. Лые Аслын кылогъэ орэдир

дэжум ихабзэхэм афэгъэхьыгъ. Т. Лосанэр кыдэжкыузэ орэдышомрэ усэмрэ зэрээдистэхэрэм гүкэ ухащэ.

Тэхъутэмийкое районым иансамблэу «Адыгэхэр», Къэбэртэе-Бэлъкъарым икэлэцкыкы къэшокло купэу «Напцыкылур», нэмыхи хээр тывыгъэгушуагъэхэм ашыщых. Зэльэпкэгъухэм яискусствэ зэпхыныгъэу илэхэр кыашьохэм, орэхэм купкэ афэхъугъэх.

Къэбэртэе-Бэлъкъарым Ѣыц режиссерэу Емкъужь Андээр спектаклэу «Лыышэжьыр» Адыгейим и Лъэпкэ театрэу И. Цэим Ѣцэкэ Ѣытый Ѣыцэуцугъ. Хъурмэ Хъусенэ ипъесэ техыгъэ спектаклэу «Гощэмэйд инысэхэдак» орэд шхъаалу хэтри, мэкъамэу пыесэм пхырыкылэрэи Т. Лосанэм кыхихыгъэх. Концертэр зэрауухыгъэр а орэдикээр ары. Мыш дэжым кыщитлон иэгутео зэпхынужькэ клогъэ концертэр А. Емкъужьым зэрээригъэфагъэр.

Лосанэ Тимур кытгифотагъэхэм, концертын еплыкэу тигъэшыгъэхэм яхыилэгэ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» кыщихэтууцых. Ти Лышхъэу Тхакуушины Аслын, Правительствэм ацэктэ Т. Лосанэм итворчествэ фэгъэхьыгъэ гүшүэ фабэхэр кытгыагъэх. Адыгэ Республикаем культурэмкэ иминистрэу Къулэ Мыхыамэт Тимур икэхүү гүшүэ кыщихгээшыгъ концертын изэхэнкээ иэпилэгэу кытгэхъугъэхэм лъэшэу зэрафэразэр.

Опсэу, Тимур! Адыгейим концертхэр джыри кыщихгээштэу кытгэптигъэш, тьюжэшт. Тхэм шүкээ тызэуегъак!

Сурэтхэр зэхахьем кыщихгээштэу.

Фольклор-шоу зэхахьем артисты 120-м нахьыбэ хэлэжьагъ. Пышнаохэм пышнээр агъэбзэрэзагъ, ежь композиторым ысусыгъэ произведенияхэр агъэжьынчыгъэх, къэшьуаклохэм лъэпкэ искуствэр пчэгум кыщагъэлэгъуагъ. Адыгэ Республикаем изаслуженэ журналистэу, адягэ ашугэу Тевцожь Цыгъо июбилейнэ медаль кызыгъафгэшшохэгъэ Тлэшьу Светланэ пчыхъэзэхахъэр зэрищээ зэрэхигъэунэфыкыгъэу, адягэхэм яфольклор, яискусствэ дунаим щызгъэшшээр артистхэм лъэпкэхэм якултуурэ цыгхэм альягъээс, зэкошныгъэр агъэптигъэ.

Футбол

ТАГЬЭГУШУАГЪЭП

«Зэкошныгъ» Мыеекъуапэ — «Алания» Владикавказ — 0:3.

Жъоныгъуакэм и 24-м Мыеекъуапэ Ѣызэукаагъэх.

Судья шхъаалэр: В. Ермаков — Краснодар.

Къэлапчыэм иэгаор дэзыдзагъэхэр: Базаев — 1, 13, Сикоев — 74.

Ятлонэрэ къеклокыгъом иешлаа кээ хэзэгъэхъогъэ, теконыгъэр нахьыбэрэ кыдэзыхырэ командахэм «Аланиер» ашыц. «Зэкошныгъэм» итренер шхъаалэр Чэгъэдэу Биберт ар кыдилтытээз, тифутболистхэр зэуукаагъум фильтхэзьыгъэх. «Аланиер» ауж къинэрэм зэрашыщыр кыдэп-

лъйтэмэ, «Зэкошныгъэм» ешлэгъур кыхыхыщтэу тигуягъэштэгъ, ау тикомандэ тигуягъуагъэл.

Апэрэ таекъыям хъаклэхэр апэктэ псынкэу кыльыклоагъэх, метрэ 16 фэдизкэ зыпчыжъя къэлапчыэм Базаевыр дайи, хъагъэм иэгаор ридзагъ. Тиухъумаклохэр зэрэзгурмыуагъэхэр

Базаевыр ятлонэрэу ыгъэфеди, «Зэкошныгъэм» икэлапчээ иэгаор кыдидзагъ — 0:2.

Тифутболистхэр гуэтынгъэ кызыгъамыгъэфагъэу тлытэрэп, ау яешлакэ тыхыщтхурэл. Мэшкыкъор, Маренич, Делэкъор, Датхъуяа, фэшхъафхэри апэктэ илъыщтэгъэх шхъааем, къэлэпчээтуумрэ ухъумаклохэмрэ бэрэ агъэгумэкъыгъэл.

Пчыагъэр 0:3 зэхъум, «Зэкошныгъэм» гугъэ фырьмыиэу стадионым нэбгырабэ дэкъыгъигъ.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Тхакуушины Аслын, Правительствэм ацэктэ Т. Лосанэм итворчествэ фэгъэхьыгъэ гүшүэ фабэхэр кытгыагъэх. Адыгэ Республикаем культурэмкэ иминистрэу Къулэ Мыхыамэт Тимур икэхүү гүшүэ кыщихгээшыгъ концертын изэхэнкээ иэпилэгэу кытгэхъугъэхэм лъэшэу зэрафэразэр.

Адягэ Аслын кытгыагъэхэрээ зэрэгэштэу тьюжэшт. Тхэм шүкээ тызэуегъак!

Я 25-РЭ ЕШЛЭГҮҮХЭР

«Мэшкыу» — «Черноморец» — 1:1, «Терек-2» — «Спартак» — 0:3, МИТОС — «Афыпс» — 2:3, «Краснодар-2» — «Динамо» — 4:1, «Астрахань» — «Ангушт» — 0:3, «Биолог» — СКА — 2:0.

«Спартак» Налщык зэкэми алэ ит. «Зэкошныгъэр» ауж къинхэрэм ашыц. Жъоныгъуакэм и 30-м тикомандэ Ново-российскэ Ѣешэшт, ильэс зэнэкъохур а мафэм купэу «Кыбылээм» шауухыщ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзыщагъэр ыкыдэзыгъэхырэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкэ Йохэмкэ, Йэкыб къэралхэм ашыгъээрэ тильэпкэгъухэм адыярээ эзэпхыныгъэхэмкэ ыкыдэзыгъэхырэр йохэмкэ йохэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшиэр:

385000, къ. Мыеекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемэр: 52-16-79,

редактор шхъаалэр иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэхырэ секретары: 52-16-77.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхытагъэр:

Урысы Федерацием хэутын Йохэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ыкыдэзыгъэхырэр йохэмкэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпэ гъэйорышил, зэраушыхытагъэрэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытагъэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыеекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗЭКІМКІН ПЧЫАГЪЭР 5063

Индексхэр 52161 52162

Зак. 242

Хэутынхэм узщыкэхэнэу Ѣытагъэр шахтэр Сыхыатыр 18.00 Зыщаушыхытагъэр шахтэр Сыхыатыр 18.00

Сыхыатыр 18.00 Зыщаушыхытагъэр шахтэр Сыхыатыр 18.00

Редактор шхъаалэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаалэр иапэрэ гуадзэр

Мэшлэхкъо С. А.

Редактор шхъаалэр игуадзэр — пшъэдэхырэ зыхырэ секретары

Хъурмэ Х. Х.

